

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نام کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی
بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت بازرگانی - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنایع و معادن
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - نهاد ریاست جمهوری

وزرای عضو کمیسیون فرهنگی هیئت دولت در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۰ بنا به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، بازرگانی، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن و دفتر همکاریهای فناوری ریاست جمهوری و به استناد بند "و" تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۹۴۱۴/ت/۳۷۲۵۸ هـ مورخ ۱۳۸۶/۲/۱۱ تصویب نمودند:

آیین نامه اجرایی بند "و" تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می رود:

- ۱- پژوهش: کار نظام مند و خلاق که به منظور افزایش ذخیره دانش علمی و کاربرد عملی آن انجام می گیرد و شامل موارد زیر است:
  - الف: پژوهش بنیادی: کار تجربی یا نظری که عمدتاً به منظور کسب آگاهیهای جدید از منشا پدیده یا واقعیتهای انجام می شود.
  - ب: پژوهش کاربردی: کاوش اصیل به منظور کسب دانش علمی و فنی جدید با کاربرد عملی خاص.
  - ج: پژوهش توسعه ای: کار نظام مند که با استفاده از دانش حاصل از تحقیقات یا تجربه عملی در جهت تولید مواد، فرآورده ها یا تمهیدات جدید، ابداع یا استقرار فرآیندها، نظام ها یا خدمات جدید با رویکرد بازار انجام می شود.
- ۲- فعالیتهای علمی و فناوری: همه فعالیتهای نظام مند که ایجاد، پیشبرد، اشاعه و کاربرد دانش علمی و فنی در همه حوزه های علمی و فناوری یعنی علوم انسانی، پایه، کشاورزی و منابع طبیعی، مهندسی، پزشکی را در بر می گیرد و شامل تولید فناوری، انتقال فناوری، بومی سازی فناوری، جذب فناوری و انتشار فناوری می باشد.

رئیس مدیریت و برنامه ریزی
بیرخانه مرکزی (بهارستان)
بل ارجاع
۸۴۱۸۱۶
تاریخ ثبت ۱۰۲۵۱۳

تصویب نام کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۳ - دستگاهها : کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۴ - تبصره : بند "و" تبصره ۹ قانون بودجه ۱۳۸۶ کل کشور
- ماده ۲ - کلیه دستگاهها مکلفند یک درصد (۱٪) و مجازند حداکثر تا چهار درصد (۴٪) اعتبارات هزینه ای خود را علاوه بر اعتبارات مصوب تحقیقاتی به منظور انجام فعالیتهای پژوهشی و توسعه فعالیتهای علمی و فناوری هزینه نمایند. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور اعتبارات موضوع این آیین نامه را در سقف (۱٪) در موافقت نامه های متبادله و در هر مرحله از تخصیص با قید اعتبارات موضوع بند (و) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور مشخص و بر عملکرد هزینه کرد آن نظارت نماید.
- ماده ۳ - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است سهم دستگاهها از اعتبارات تبصره را به تفکیک تهیه و حداکثر تا پایان شهریور ماه ۱۳۸۶ به دستگاهها، شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اعلام نماید.
- تبصره - اعتبارات هزینه ای منظور شده در قالب ردیفهای متفرقه قانون بودجه، پس از توزیع و ابلاغ به دستگاهها به سرجمع اعتبارات هزینه ای آنها اضافه شده و در مورد موضوع این آیین نامه مورد محاسبه قرار می گیرد.
- ماده ۴ - در مورد شرکتهای دولتی و بانکهای موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه ای جهت عمل به موضوع این آیین نامه، محاسبه و در جداول بودجه مصوب در مجامع عمومی ذیل سرفصل پژوهش منظور می گردد. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است بر رعایت موضوع این ماده در مجامع عمومی شرکتهای دولتی و بانکها نظارت و گزارش عملکرد را به رئیس جمهور ارائه دهد.
- تبصره - دستگاههای موضوع این ماده مکلفند فهرست کامل فعالیت و پژوهش و فناوری خود را به شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری موضوع مصوبه شماره ۱۹۰ / ۱ / ۵۶۰۶۱ مورخ ۱۳۸۶ / ۴ / ۲۴ شورای عالی اداری اعلام و شورای مذکور با رعایت بند (و) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور نسبت به ارزیابی آن اقدام نماید.
- ماده ۵ - دستگاههایی که به موجب قانون یا اساسنامه های مصوب خود موظف به صرف هزینه تحقیقاتی بیش از چهار درصد (۴٪) می باشند، نسبت به مازاد بر چهار درصد (۴٪) براساس قوانین جاری یا اساسنامه های خود اقدام می کنند.
- ماده ۶ - کلیه دستگاهها مکلفند فهرست کاملی از طرحها و برنامه های پژوهش و فناوری در دست اقدام یا برنامه ریزی شده خود از محل اعتبارات تبصره را به همراه برآورد هزینه اجرای آنها،

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

حداکثر تا پایان شهریور ماه سال جاری به شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری ارسال نمایند. شورا موظف است عملکرد پژوهشی و نحوه هزینه کرد اعتبارات را در دستگاهها ارزیابی نموده و گزارش جامع عملکرد آنها را پس از تایید به رییس جمهور و دستگاههای ذی ربط اعلام نماید. دستگاهها مکلفند در تدوین گزارش مذکور با شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری همکاری نمایند.

تبصره - به منظور اطلاع رسانی دقیق، شفاف سازی و پرهیز از موازی کاری و اتلاف منابع در زمینه اجرای طرحهای تحقیقاتی و توسعه علمی و فناوری، فهرست طرحها و برنامه های پژوهش و فناوری از طریق پایگاههای اطلاع رسانی دبیرخانه شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری و نیز دستگاههای ذی ربط، در دسترس قرار خواهد گرفت.

ماده ۷ - نحوه مصرف اعتبارات موضوع این آیین نامه مطابق ضوابط حاکم بر هزینه کرد اعتبارات تحقیقاتی است.

ماده ۸ - به منظور ایجاد فضای رقابتی و تسهیل در امور پژوهش و فناوری کلیه دستگاهها مکلفند حداقل بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات موضوع این آیین نامه را در هر مرحله از تخصیص از طریق عقد قراردادهای پژوهشی با دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، فرهنگستانها و بنیاد ایران شناسی، مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تحقیقات و آموزش و ترویج کشاورزی و جهاددانشگاهی، یا اعضای هیئت علمی با مجوز مدیریت دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی ذکر شده که دارای مجوز از مراجع قانونی ذی ربط می باشند، هزینه نمایند.

ماده ۹ - کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه موظفند فعالیتهای تحقیقاتی، پژوهشی، علمی و فناوری خود را در جهت سیاستهای مصوب شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری قرار داده و از جمله موارد ذیل را در اولویت قرار دهند:

۱- پژوهشها و طرحهای هم جهت با اولویتهای کلان و ملی تحقیقات و فناوری در کشور به میزان حداقلی که توسط شورای عالی آموزش و پژوهش و فناوری تعیین می شود.

۲- تحقیقات مبتنی بر نیازهای اولویت دار دستگاه

۳- تحقیقات با رویکرد حل مسأله (لازم است مسائل برخاسته از نیازهای کارشناسی شده و اولویت دار دستگاه بوده و دارای تعریف دقیق، شفاف و آثار مشخصی که از حل آنها نتیجه می شود، باشند)

۴- همکاریهای بین دستگاهی برای اجرای پروژه های ملی تحقیقاتی

۵- ارتقاء توان علمی از طریق انعقاد قراردادهای علمی - پژوهشی مشترک بین المللی در زمینه

فعالیت دستگاه

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

- ۶- حمایت از تجاری سازی یافته ها و دستاوردهای پژوهشی و طرحهای کارآفرینی از طریق فعالیتهایی نظیر مشارکت، همکاری و انعقاد قرارداد با قطبهای علم و فناوری و واحدهای مستقر در مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری، ایجاد و تقویت واحدهای پایلوت، ثبت پتنت، مناطق طبیعی طبیعی تحت مدیریت، مزارع تحقیقاتی و اجرای طرحهای افزایش مقیاس (Scale Up) در مراکز تحقیقاتی و صنعتی، کمک به ایجاد و تقویت صندوقهای حمایت از پژوهش و فناوری و اجرای فعالیتهای طراحی مهندسی که برای اولین بار در کشور صورت می گیرد.
  - ۷- ایجاد و توسعه فناوریهای نوین
  - ۸- حمایت از تحقیقات کاربردی و توسعه ای تقاضا محور در بخش خصوصی و نیز در بنگاههای اقتصادی کوچک و متوسط زودبازده یا مشارکت با آنها
  - ۹- تدوین برنامه های جامع توسعه علوم و فناوری در سطوح مختلف و مدیریت و راهبری برنامه های کلان تحقیقات و توسعه علوم و فناوری
  - ۱۰- پژوهشها و فعالیتهای توسعه علمی و فناوری به منظور ایجاد، تدوین و ارتقاء استانداردها و افزایش بهره وری
  - ۱۱- رصد کردن نیازهای تکنولوژیک و نیازسنجی علمی و فناوری در سطح جهانی
  - ۱۲- طرحهای پژوهشی که توسط پژوهشگران برجسته کشور، واجد شرایط نخبگی و استعداد برتر پیشنهاد می شوند
  - ۱۳- ایجاد و تقویت شبکه دفاتر مالکیت فکری و حقوق معنوی دستاوردهای علمی، فناوری و صنعتی کشور.
  - ۱۴- تقویت هم افزایی علمی از طریق ایجاد شبکه های آزمایشگاهی به منظور افزایش بهره وری و مشارکت در تأمین دانش فنی و بهره برداری از تجهیزات موردنیاز
  - ۱۵- طراحی و ایجاد فرآیندها و مدلهای توسعه علم و فناوری متناسب با شرایط بومی کشور و تقویت ساخت داخل اقلام و تجهیزات موردنیاز
  - ۱۶- حمایت از انجمنهای علمی دارای مجوز فعالیت از وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت آموزش و پرورش و نیز مراکز تحقیقاتی نوع (۳) (مشترک میان دانشگاهها و دستگاهها) در قالب انعقاد قرارداد به منظور دریافت خدمات علمی و فناوری معین.
- تبصره - سقف اعتبار برای واردات دانش فنی موردنیاز و چگونگی ارایه گزارش عملکرد آن توسط شورا تعیین خواهد شد.
- ماده ۱۰- وزارت آموزش و پرورش مکلف است حداقل بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات سهم خود را صرف پژوهش درخصوص تحول در نظام آموزشی مقاطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه و نیز

تصویب نام کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

توسعه پژوهش سراها نماید به نحوی که نتیجه آن منجر به تهیه طرح جامع تحول در آموزش و پرورش گردد.

ماده ۱۱- واگذاری پروژه های تحقیقاتی و پژوهشی به دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی معتبر دارای مجوز از مراجع قانونی از محل اعتبارات موضوع این آیین نامه از شمول آیین نامه بند(ه) ماده(۲۹) قانون برگزاری مناقصات ، موضوع تصویب نامه شماره ۸۴۱۷۸/ت/۳۴۱۶۲ هـ مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۶ هیئت وزیران خارج بوده و صرف تصویب پروژه و ارجاع آن توسط عالی ترین مقام دستگاه طبق آیین نامه داخلی کافی خواهد بود .

ماده ۱۲- اعتبار ردیف ۵۰۳۹۴۰ تبصره برای تشویق به موسساتی اختصاص می یابد که پژوهشهای کاربردی مبتنی بر بازار که دارای یکی از ویژگیهای زیر باشد را انجام می دهند :

الف- نتایج حاصل از پژوهش قابل ارایه به صورت دانش فنی، محصول و یا اختراع ثبت شده باشد.

ب- نتایج حاصل از پژوهش به صورت دانش و یا محصول قابل عرضه به بازارهای ملی یا بین المللی باشد .

ج- دانش فنی و نتایج حاصل از پژوهش با هدف ارتقاء و یا دستیابی به یک دانش و یا محصول مشخص بوده و برای به انجام رساندن آن فرآیند تحقیق و توسعه در داخل کشور طی شده باشد.

تبصره ۱- کمکها حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) کل هزینه های یک پروژه را شامل می شود .

تبصره ۲- از زمان اتمام یا فروش پروژه بیش از دو سال نگذشته باشد.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۶/۶/۱۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

پرویز داودی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری ، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه ، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رییس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی ، اداره کل قوانین ومقررات کشور، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و موسسات دولتی ، نهادهای انقلاب اسلامی، استانداریهای سراسر کشور ، دبیر خانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.